

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W KRAKOWIE**

RKR-61-42/07/DN - 6/08

Kraków, dn. 22 lutego 2008 r.

DECYZJA Nr RKR - 6/2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.)* i § 7 *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 134, poz. 939)*, po przeprowadzeniu, wszczętego z urzędu, postępowania w sprawie stosowania przez Karpacką Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, przy ul. Wita Stwosza 7 praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na pobieraniu przez Oddziały ww. spółki t.j. Zakład Gazowniczy w Krakowie i Zakład Gazowniczy w Sandomierzu od konsumentów reklamujących prawidłowość działania gazomierza opłaty równej kosztom wykonania kontroli metrologicznej tego urządzenia w przypadku, gdy wyniki kontroli wykazują wadliwość gazomierza, polegającą na zaniżaniu wskazań zużytego gazu

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I.

na podstawie art. 27 ust. 1 i ust. 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy, w związku z art. 104 § 2 k.p.a. oraz art. 83 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę** stosowaną przez Karpacką Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, przy ul. Wita Stwosza 7, polegającą na pobieraniu przez Oddział ww. spółki t.j. Zakład Gazowniczy w Krakowie od konsumentów reklamujących prawidłowość działania gazomierza opłaty równej kosztom wykonania kontroli metrologicznej tego urządzenia w przypadku, gdy wyniki kontroli wykazują wadliwość gazomierza, polegającą na zaniżaniu wskazań zużytego gazu

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 25 października 2007 r.

II.

na podstawie oraz art. 105 § 1 k.p.a., w związku z art. 104 § 2 k.p.a. oraz art. 83 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* **umarza się** postępowanie w sprawie stosowania przez Karpacką Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, przy ul. Wita Stwosza 7, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na pobieraniu przez Oddział ww. spółki t.j. Zakład Gazowniczy w Sandomierzu od konsumentów reklamujących prawidłowość działania gazomierza opłaty równej kosztom wykonania kontroli metrologicznej tego urządzenia w przypadku, gdy wyniki kontroli wykazują wadliwość gazomierza, polegającą na zaniżaniu wskazań zużytego gazu.

Uzasadnienie

W związku ze skargą konsumencką Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura Urzędu w Krakowie (dalej „Prezes UOKiK”) przeprowadził postępowanie wyjaśniające. Ze skargi wynikało, iż Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie zażądał od konsumenta uiszczenia opłaty równej kosztom ekspertyzy reklamowanego przez niego gazomierza, argumentując ten fakt wynikami ekspertyzy, tj, stwierdzeniem wadliwości działania tego urządzenia, polegającej na zaniżaniu wskazań zużycia gazu.

W toku ww. postępowania Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. (dalej „Spółka KSG”) wyjaśniła, iż podstawą stosowanej procedury reklamacyjnej gazomierzy jest *rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz.U. Nr 105, poz. 1113)*.

Spółka KSG oświadczyła również, iż w praktyce żaden z jej Oddziałów/Zakładów Gazowniczych nie pobiera opłat za badania laboratoryjne w przypadku, gdy gazomierz okaże się wadliwy i wskazuje zaniżone zużycie gazu.

Jednocześnie Spółka KSG wskazała, iż w przypadku dwóch Oddziałów tj. Zakładu Gazowniczego w Sandomierzu (dalej „O/ZG Sandomierz”) oraz Zakładu Gazowniczego w Krakowie (dalej „O/ZG Kraków”) miały miejsce przypadki żądania od konsumentów uiszczenia tego rodzaju opłaty. Spółka KSG podkreśliła, iż były to przypadki incydentalne, wynikające z błędu pracowników.

Z przedłożonych danych statystycznych (karty nr 4-21 w aktach sprawy) wynikało, iż w roku 2006, w wyniku ekspertyzy metrologicznej gazomierzy, stwierdzono 14 przypadków zaniżania przez te urządzenia wskazań zużycia gazu, z czego 13 na terenie działania O/ZG Sandomierz, a 1 przypadek na terenie działania O/ZG Kraków. Łączna wysokość kosztów ekspertyz, którymi obciążono konsumentów wyniosła 2654,96 zł. Z kolei, w okresie od 01 stycznia do 31 lipca 2007 r. stwierdzono 6 przypadków wadliwie działających gazomierzy. Wszystkie pochodziły z terenu działania O/ZG Kraków, a wysokość kosztów ekspertyz, którymi obciążono konsumentów wyniosła łącznie 1317,00 zł.

Z powyższych danych wynikało, iż w każdym przypadku stwierdzenia wadliwości gazomierza, polegającej na zaniżaniu wskazań zużycia gazu, zarówno na terenie działania O/ZG Kraków jak i O/ZG Sandomierz - Spółka KSG pobierała od konsumentów opłaty równe kosztom ekspertyzy. Prezes UOKiK zwrócił uwagę, iż – wbrew zapewnieniom Spółki KSG - nie były to przypadki incydentalne, lecz wynikały z obowiązującej w danym oddziale wewnętrznej procedury załatwiania reklamacji.

Uwzględniając powyższe, postanowieniem Nr RKR-295/2007, Prezes UOKiK wszczął, w dniu 15 października 2007 r., postępowanie w sprawie stosowania przez Karpacką Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, przy ul. Wita Stwosza 7 praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na pobieraniu przez Oddziały ww. spółki tj. Zakład Gazowniczy w Krakowie i Zakład Gazowniczy w Sandomierzu od konsumentów reklamujących prawidłowość działania gazomierza opłaty równej kosztom wykonania kontroli metrologicznej tego urządzenia w przypadku, gdy wyniki kontroli wykazują wadliwość gazomierza, polegającą na zaniżaniu wskazań zużytego gazu, co może stanowić naruszenie art. 24 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.)* - dalej „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów”.

Odpowiadając na zawiadomienie o wszczęciu postępowania (karty nr 24-33) Spółka KSG wyjaśniła, iż w wyniku weryfikacji danych przedłożonych wcześniej Prezesowi UOKiK stwierdzono nieprawidłowości w załatwianiu reklamacji (pobieraniu opłat za ekspertyzy metrologiczne gazomierzy zaniżających wskazania zużycia gazu) jedynie w O/ZG Kraków. W ocenie Spółki KSG uchybienia te były zawinione przez pracowników Oddziału. Ostatecznie, zgodnie z nowym zestawieniem, O/ZG Kraków w 2006 r. pobrał równowartość kosztów 1 ekspertyzy metrologicznej gazomierza, w wyniku której stwierdzono zaniżanie wskazań zużycia gazu, wynoszącą 204,96 zł. Natomiast w okresie od 01 stycznia do 31 lipca 2007 r. miały miejsce 4 takie przypadki, a suma kosztów ekspertyz, którymi obciążono konsumentów wyniosła 878,40 zł.

Ponadto, Spółka KSG przedłożyła kopię pisma z dnia 10 września 2007 r., znak: TO/14/511/07 (karty nr 27-28) skierowanego do dyrektorów oddziałów Spółki w sprawie polecenia zaprzestania pobierania opłat z tytułu przeprowadzonej ekspertyzy gazomierza, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości działania tego urządzenia oraz bezzwłocznego zwrócenia konsumentom bezprawnie pobranych opłat.

Dokumentując powyższe, Spółka KSG przedłożyła kopie 5 przelewów pieniężnych, tytułem „zwrotu kosztów ekspertyzy gazomierza”, na łączną kwotę 1083,36 zł., przy czym 3 z nich datowane są na dzień 04 października 2007 r., a 2 kolejne – na dni 10 i 25 października 2007 r.

W toku przedmiotowego postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

Spółka KSG prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000043974 (karty nr 37-57). Jest przedsiębiorstwem energetycznym, którego przedmiotem działalności jest m.in. dystrybucja i sprzedaż paliw gazowych w systemie sieciowym.

W ramach Spółki KSG działa osiem terenowych Oddziałów – Zakładów Gazowniczych tj. Z.G. w Jarosławiu, Z.G. w Jaśle, Z.G. w Kielcach, Z.G. w Krakowie, Z.G. w Lublinie, Z.G. w Rzeszowie, Z.G. w Sandomierzu i Z.G. w Tarnowie.

Obszar działania każdego Oddziału wyznacza zasięg eksploatowanych przez nie sieci. I tak, obszar działania O/ZG w Krakowie obejmuje miasto Kraków i powiaty: krakowski, wielicki, suski, limanowski, nowotarski, proszowicki, myślenicki, tatrzański, chrzanowski. Natomiast obszar działania O/ZG w Sandomierzu obejmuje powiaty: sandomierski, opatowski, tarnobrzeski, stalowowolski, nizański, zamojski, tomasowski, biłgorajski, janowski, hrubieszowski także części powiatów: staszowskiego, ostrowieckiego, buskiego, kolbuszowskiego, mieleckiego, lubaczowskiego, rzeszowskiego, kraśnickiego, krasnostawskiego i lubelskiego.

Zasady i warunki działalności przedsiębiorstw energetycznych (a zatem i Spółki KSG) określa *ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 89 ze zm.)*. Na jej podstawie wydano szereg aktów wykonawczych, które szczegółowo regulują prawa i obowiązki zarówno przedsiębiorstw energetycznych jak i odbiorców energii elektrycznej, ciepła oraz paliw gazowych.

I tak, § 13 pkt 5 *rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków do przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz. Nr 105, poz. 1113)* – dalej „rozporządzenie przyłączeniowe” – nakłada na odbiorców paliw gazowych obowiązek

niezwłocznego informowania przedsiębiorstwa gazowniczego m.in. o zauważonych wadach lub usterkach w układzie pomiarowym.

Przepisy rozporządzenia przyłączeniowego przewidują ponadto, iż odbiorcy mogą wystąpić do przedsiębiorstwa gazowniczego z żądaniem sprawdzenia prawidłowości działania gazomierza. W myśl § 26 ust. 1 rozporządzenia przedsiębiorstwo gazownicze winno dokonać tego sprawdzenia w ciągu 14 dni od dnia zgłoszenia żądania. Z kolei – zgodnie z § 26 ust. 2 rozporządzenia – odbiorca ma prawo żądać laboratoryjnego sprawdzenia prawidłowości działania gazomierza; badanie laboratoryjne przeprowadza się w ciągu 30 dni od dnia poinformowania odbiorcy o wyniku sprawdzenia prawidłowości działania gazomierza.

Kwestie rozliczeń z tytułu wyżej wskazanych działań reguluje § 26 ust. 3. W myśl tego, przepisu odbiorca pokrywa koszty sprawdzenia prawidłowości działania gazomierza oraz badania laboratoryjnego tylko w przypadku, gdy w wyniku badania laboratoryjnego nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniu gazomierza.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego Spółka KSG na terenie działania O/ZG Kraków, w każdym przypadku przeprowadzenia badania laboratoryjnego (ekspertyzy metrologicznej) gazomierza, w wyniku którego stwierdzono wadliwość działania tego urządzenia, polegającą na zaniżaniu zużycia gazu – pobierano od konsumentów opłatę równą kosztom wykonania badania. Procedura ta została przerwana na etapie postępowania wszczętego w tej sprawie przez Prezesa UOKiK. Skutki swych działań Spółka KSG wyeliminowała poprzez zwrot wszystkich pobranych w powyższy sposób opłat, przy czym ostatni przelew pocztowy został dokonany w dniu 25 października 2007 r.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny.

Art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie jest zatem, aby działania przedsiębiorców – którym zarzucono naruszenie jej przepisów – stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś jednostki lub grupy. Takie stanowisko konsekwentnie prezentuje Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dawniej Sąd Antymonopolowy). W wyroku z dnia 27.06.2001 r. (sygn. akt XVII Ama 92/00) Sąd stwierdził, że „*Interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany co do swych wymagań. Organ administracji – Prezes Urzędu winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej – art. 7 k.p.a. Publiczny oznacza dotyczący ogółu, dotyczący ogółu a nie jednostki, czy też określonej grupy. A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy antymonopolowej winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki czy też grupy*”.

Podobnie na temat interesu publicznego Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wypowiedział w wielu innych wyrokach, np. z dnia 30.05.2001 r. (sygn. akt XVII Ama 80/00), z dnia 4.07.2001 r. (sygn. akt XVII Ama 108/00), z dnia 6.06.2001 r. (sygn. akt XVII Ama 78/00).

Powyższe stanowisko znalazło również potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29.05.2001 r. (sygn. akt I CKN 1217/98) stwierdził, że „ustawa antymonopolowa ma charakter publicznoprawny. Ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji”. W uzasadnieniu do wyroku z dnia 26.02.2004 r. (sygn. akt III SK 2/04) Sąd Najwyższy dodał, iż naruszenie indywidualnego interesu, nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia publicznego zbiorowego interesu, jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa zatem w odniesieniu do przedsiębiorców chroni konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym. Wymienione w art. 1 cele ustawy zostały określone jako równorzędne co sprawia, że praktyki ograniczające konkurencję obejmują nie tylko te, które godzą w konkurencję, ale również te, które – podejmowane przez przedsiębiorców posiadających pozycję dominującą – nie godząc wprost w konkurencję, naruszają interesy innych uczestników rynku. Praktyki ograniczające konkurencję można zatem podzielić na praktyki antykonkurencyjne, wywierające bezpośredni wpływ na stan lub rozwój konkurencji i interesy konkurencyjne innych przedsiębiorców, oraz praktyki eksploatacyjne, których efektem lub celem jest naruszenie przede wszystkim innych niż konkurencyjne interesów innych uczestników rynku.

Spółka, która działa w warunkach monopolu naturalnego posiada siłę rynkową pozwalającą jej na dyktowanie warunków innym uczestnikom rynku. Dla stwierdzenia występowania przesłanki naruszenia interesu publicznego jest wystarczająca, a zarazem niezbędna, dowolna możliwość nadużycia siły rynkowej w relacjach ze słabszymi uczestnikami rynku.

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy Spółka KSG przyjęła określoną procedurę rozpatrywania reklamacji prawidłowości funkcjonowania gazomierzy. Działania Spółki nie były ograniczone do określonych odbiorców lub ich grupy. Dotyczyły wszystkich odbiorców gazu, którzy przyłączeni do sieci gazowej rozliczani są na podstawie wskazań urządzeń pomiarowych. Należy zatem uznać, iż ze względu na możliwość naruszenia interesu publicznego uzasadnionym było wszczęcie i prowadzenie postępowania w przedmiotowej sprawie.

Punktem wyjścia do rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest zatem ustalenie, czy działania Spółki KSG noszą znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Art. 24 ust. 2 zd. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów* w art. 24 ust. 1 zakazuje stosowania takich praktyk. Naruszenie tego przepisu następuje wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące kryteria:

- działania przedsiębiorcy noszą znamiona bezprawności,
- działania te naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

Przesłanka bezprawności

Pojęcie bezprawności nie jest pojęciem prawnie zdefiniowanym. Należy zatem przyjąć, zgodnie z jego literalnym brzmieniem, że „działanie bezprawne” to zachowanie

sprzeczne z nakazem lub zakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych oraz z zasadami współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tj. niezależnym od wystąpienia szkody czy też zamiaru po stronie przedsiębiorcy dopuszczającego się działań bezprawnych.

W przedmiotowym postępowaniu zarzucono Spółce KSG, iż pobiera od konsumentów opłaty za przeprowadzenie badania laboratoryjnego gazomierza, w przypadku, gdy stwierdzone zostanie, iż urządzenie to zaniża wskazanie zużycia gazu.

W rozpatrywanej sprawie bezsporne jest, iż każdy klient Spółki KSG – w tym również taki, który kupuje gaz do celów nie związanych bezpośrednio z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą tj. i konsument w rozumieniu art. 22¹ k.c. – ma prawo do zgłoszenia dostawcy gazu reklamacji urządzenia pomiarowego. Ma również prawo żądać laboratoryjnego sprawdzenia gazomierza. Uprawnienia te wynikają wprost z treści § 26 ust. 1 i ust. 2 *rozporządzenia przyłączeniowego*.

W rozstrzygnięciu niniejszej sprawy kluczowe znaczenie ma interpretacja treści § 26 ust. 3 *rozporządzenia przyłączeniowego* w brzmieniu:

*„Odbiorca pokrywa koszty sprawdzenia prawidłowości działania gazomierza oraz badania laboratoryjnego **tylko w przypadku, gdy w wyniku badania laboratoryjnego nie stwierdzono nieprawidłowości** w działaniu gazomierza.*

W ocenie Prezesa UOKiK przepis ten wyraźnie wyłącza możliwość obciążania odbiorców gazu kosztami badań laboratoryjnych gazomierza, w przypadku stwierdzenia wadliwości działania tego urządzenia. Należy w tym miejscu podkreślić, iż wyłączenie to jest niezależne od tego, czy w wyniku ekspertyzy metrologicznej stwierdzone zostanie zawyżanie czy też zaniżanie wskazań zużycia gazu.

Prawdą jest, że zaniżanie wskazań ilości dostarczonego gazu, a co za tym idzie brak możliwości pobrania opłaty adekwatnej do rzeczywistego zużycia, stanowi wymierną szkodę w dochodach Spółki KSG. Jednakże, w świetle obowiązujących przepisów, nie może to stanowić przesłanki do obciążania odbiorców gazu kosztami badania wadliwie działającego urządzenia pomiarowego.

Reasumując należy stwierdzić, iż pobieranie przez Spółkę KSG od konsumentów opłaty w wyżej opisanym przypadku jest działaniem sprzecznym z § 6 ust. 3 *rozporządzenia przyłączeniowego*.

Uwzględniając powyższe Prezes UOKiK uznał, iż pierwsza przesłanka, niezbędna do uznania działań Spółki KSG za naruszające zbiorowe interesy konsumentów, została spełniona.

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiuje pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając jedynie w art. 24 ust. 2 pkt. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle art. 1 ust. 1 ustawy – powołanego na wstępie uzasadnienia prawnego niniejszej decyzji - należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy.

W orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów utrwalił się pogląd, iż naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce wówczas, gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami prawa antymonopolowego dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy działania te wywołują na rynku inne niekorzystne zjawiska (wyrok SA z 24.01.1991 r., XV Amr 8/90; 4.07.2001 r. XVII Ama 108/00; 23.20.2002 r. XVII Ama 133/2001).

Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003 r. (sygn. akt: I CKN 504/01) stwierdził, iż: „*nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów*”.

W ocenie Prezesa UOKiK zakwestionowane w niniejszej decyzji działania Spółki KSG godzą w zbiorowe interesy konsumentów.

Przyznać należy, iż w toku przedmiotowego postępowania udokumentowano łącznie 5 przypadków pobrania od konsumentów opłat z tytułu wykonania ekspertyzy metrologicznej, w wyniku której stwierdzono wadliwość działania tego urządzenia, polegającą na zaniżaniu wskazań zużycia gazu, oraz że wszystkie te przypadki miały miejsce na terenie działania jednego oddziału Spółki KSG, tj. Zakładu Gazowniczego w Krakowie. Jednakże, w toku uprzednio przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Spółka KSG wskazała większą ilość tego rodzaju przypadków, które miały wystąpić na terenie dwóch oddziałów Spółki. Ponieważ ostatecznie Spółka KSG nie potwierdziła tych danych, można przypuszczać, iż nie posiadała wiedzy na temat procedur reklamacyjnych stosowanych przez oddziały, oraz że w poszczególnych oddziałach procedury te mogły obowiązywać na zróżnicowanych zasadach. Powyższe potwierdza okoliczność, iż o nieprawidłowościach w załatwianiu reklamacji gazomierzy Spółka KSG dowiedziała się na wskutek wszczęcia przez Prezesa UOKiK postępowania w tej sprawie. Do tego momentu każdy odbiorca gazu, zarówno aktualny jak i przyszły, reklamujący prawidłowość działania gazomierza był potencjalnie narażony na obciążenie kosztami ekspertyzy metrologicznej tego urządzenia. Podkreślenia wymaga, iż konsumenci nie mają wpływu na stosowaną przez Spółkę KSG procedurę reklamacyjną oraz, że w jej wyniku byli narażeni na bezprawne obciążenie finansowe. W tym rozumieniu analizowane działania Spółki KSG godzą w interes konsumentów.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, iż druga przesłanka do zastosowania art. 24 i art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* została spełniona.

Zaniechanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów

Jak już podano, Spółka KSG zrezygnowała z pobierania od odbiorców gazu opłat równym kosztem wykonania ekspertyzy metrologicznej gazomierza w przypadku, gdy wyniki kontroli wykazują wadliwość działania gazomierza, polegającą na zaniżaniu wskazań zużycia gazu. O zaniechaniu tych działań świadczy pismo Dyrektora ds. Dystrybucji Spółki KSG skierowane do wszystkich dyrektorów oddziałów, wzywające do zaprzestania pobierania opłat w przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu gazomierza oraz nakazujące bezzwłoczny zwrot pobranych w tym trybie opłat.

Ostatecznym elementem świadczącym o zaprzestaniu stosowania zarzucanej praktyki jest usunięcie jej skutków, tj. zwrot bezprawnie pobranych opłat. Ponieważ opłaty

zwracane były w różnych datach, za datę zaprzestania stosowania omawianej praktyki należy uznać datę ostatniego zwrotu opłaty, tj. 25 października 2007 r.

Stosownie do art. 27 ust. 1 i 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* – jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania zarzucanej mu praktyki określonej w art. 24 ustawy, Prezes UOKiK wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

Podstawą postawienia zarzutu i wszczęcia przedmiotowego postępowania były informacje przekazane przez Spółkę KSG w toku uprzednio przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego. Zgodnie z nimi procedura bezprawnego pobierania opłat za badanie nieprawidłowo działający gazomierz stosowana była przez dwa Oddziały Spółki KSG tj. O/ZG Kraków i O/ZG Sandomierz. Ostatecznie, w toku przedmiotowego postępowania Spółka KSG sprostowała przedłożone wcześniej informacje podając, iż wyżej wskazana praktyka w rzeczywistości nie była stosowana przez O/ZG Sandomierz.

Stosownie do art. 104 § 2 k.p.a. decyzje wydawane przez organ administracji publicznej rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

Z kolei, zgodnie z treścią art. 105 § 1, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego „(...) oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie co do jej istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracji” (B. Adamiak/J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego, Komentarz, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 1996, str. 462).

Wobec faktu, iż w rozpatrywanej sprawie postawiony zarzut odnosił się do podejrzenia stosowania bezprawnych praktyk przez dwa oddziały Spółki KSG, zarówno O/ZG Kraków jak i O/ZG Sandomierz, w sytuacji, gdy praktyki te nie były stosowane przez O/ZG Sandomierz (co zostało ujawnione po dacie wszczęcia postępowania) – przedmiotowe postępowanie w części odnoszącej się do działań O/ZG Sandomierz okazało się bezprzedmiotowe

Uwzględniając powyższe orzeczono jak w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury UOKiK w Krakowie, 31 – 011 Kraków, Pl. Szczepański 5.

Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Leszek Piekarz
Dyrektor Delegatury UOKiK w Krakowie

Otrzymują:

1. Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.
ul. Wita Stwosza 7
33-100 Tranów
2. RKR a/a.